

з якими особи, які припинили діяльність, пов'язану з виконанням функцій держави або місцевого самоврядування, після припинення такої діяльності можуть бути притягнуті до кримінальної відповідальності за незаконне збагачення; запровадити систему електронного кримінального провадження.

Отже, проаналізувавши поточний стан актів антикорупційного законодавства України, можна зробити висновок про недосконалість нормативно-правових актів, зокрема подвійне тлумачення, несистемність актів, наявність правових прогалин тощо. Слід виокремити такі напрямки реформування цієї сфери: удосконалення законодавчої бази діяльності антикорупційних органів; приведення кримінального та адміністративного законодавства у відповідність до стандартів Ради Європи в частині чіткості формулювання диспозицій статей та посилення санкцій за їх порушення з урахуванням ознак складу правопорушення; законодавче закріплення та забезпечення дієвого контролю з боку громадськості у цій сфері, зокрема шляхом проведення соціологічного моніторингу у сфері запобігання корупції серед усіх соціальних верств населення в різних регіонах держави, що призведе до якісного дослідження масштабів поширення корупції; запровадити в Україні електронне урядування, запровадити електронну систему виробництва.

Перелік використаних джерел

1. Дослідження міжнародної організації Transparency International «Індекс сприйняття корупції-2020». URL: <https://ti-ukraine.org/research/indeks-spryjnyattya-koruptsiyi-2020/>.
2. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 р. № 1700- VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18>.
3. Про Національне антикорупційне бюро України: Закон України від 14.10.2014 р. № 1698-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1698-18>
4. Адміністративно-правова реформа в Україні. За заг. ред. С. В. Петкова. Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2020. 180 с
5. Буряк К. Особливості антикорупційного законодавства в країнах Європейського Союзу. *Підприємництво, господарство і право*. 2020. № 2. С. 356–360. URL: <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2020/2/61.pdf>.
6. Пасічник В.М. Демократизація державного управління у контексті забезпечення національної безпеки та боротьби з корупцією. *Демократичне врядування*. 2014. № 13. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/DeVr_2014_13_5.

**Гаращук
Діана Петрівна,**
ад'юнкт кафедри криміналістики та
домедичної підготовки
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ПРЕДМЕТ ЗЛОЧИННОГО ПОСЯГАННЯ ЯК ЕЛЕМЕНТ КРИМІНАЛІСТИЧНОЇ ХАРАКТЕРИСТИКИ НЕЗАКОННОГО ЗАЙНЯТТЯ РИБНИМ ДОБУВНИМ ПРОМИСЛОМ

Проблематикою для сьогодення є раціональне використання природних ресурсів. Держава, в свою чергу, вживає регулятивні заходи, щодо контролю використання таких ресурсів. Одним з таких заходів є кримінальна відповідальність громадян за порушення вимог видобування водних живих ресурсів із природного середовища внаслідок якої, була спричинена істотна шкода, передбачена ст.249 КК України - незаконне зайняття рибним добувним промислом.

Дане кримінальне правопорушення, останнім часом, є досить поширеним на всій території України, де розташовані водні ресурси і тому вивчення узагальненої інформації про вчинене протиправне діяння, є досить важливим заходом при проведенні досудового розслідування. Одним з основних елементів криміналістичної характеристики незаконного зайняття рибним добувним промислом є предмет злочинного посягання.

Починаючи розгляд зазначеного елемента криміналістичної характеристики вважаємо за необхідне навести думку В. Ю. Шепітько, який наголошує, що предмет злочинного посягання – це речі матеріального світу, впливаючи на які особа посягає на ті або інші суспільні відносини. Точне встановлення предмета злочинного посягання дає можливість відмежувати один злочин від одного, суміжного з ним. Ті або інші ознаки предмета посягання можуть виступати як пом'якшуючі або обтяжуючі обставини одного і того ж злочину або перетворювати злочин в особливо тяжкий вид [2, с. 427-428].

В свою чергу М. В. Салтевський зазначає, що предмет безпосереднього посягання - це найрізноманітніші фізичні об'єкти (речі і предмети) органічного і неорганічного походження, які є матеріальним вираженням суспільних відносин [1, с. 268].

Предметом незаконного зайняття рибним добувним промислом є водні живі ресурси, тобто організми, життя яких постійно або на окремих стадіях розвитку неможливе без перебування (знаходження) у воді. Це, зокрема: риби різних видів на всіх стадіях свого розвитку - статевозрілі екземпляри, мальки, ікра (прісноводні, солонуватоводні, морські, анадромні, катадромні, напівпрохідні) [3, с. 120-121].

Аналізуючи предмет вищевказаного протиправного діяння необхідно зазначити, що він відіграє значну роль, оскільки є характеристикою такої умови як істотна шкода. На те, що шкода є істотною, можуть вказувати, зокрема, такі дані: знищення нерестовищ риби; вилов риби в період нересту, нечисленних її видів або тих, у відтворенні яких є труднощі; добування великої кількості риби, риби вилов якої заборонено; тощо [4]. І тому у разі її наявності у прокурора, слідчого або дізнавача є достатні підстави розпочати досудове розслідування за фактом незаконного зайняття рибним добувним промислом, або у разі відсутності істотної шкоди притягти особу до адміністративної відповідальності.

Крім того необхідно звернути увагу на те, що не є предметом досліджуваного кримінального правопорушення виловлена риба зі спеціально облаштованих або пристосованих водоймищ, у яких вони вирощуються підприємствами, організаціями чи громадянами [4].

Предмет злочинного посягання, як складова частина криміналістичної характеристики незаконного зайняття рибним добувним промислом, є основою для обвинувального вироку суду. Оскільки матеріальні об'єкти (риби різних видів на всіх стадіях свого розвитку) вилучені в ході проведення огляду місця події або обшуку, визнаються, уповноваженими особами на проведення досудового розслідування, речовими доказами, які ураховуються суддею при винесенні рішення про притягнення винної особи до кримінальної відповідальності.

Перелік використаних джерел

1. Криміналістика: у 2 ч. / М. В. Салтевський. Харків : Консум, 2001. Ч. 2. 528 с.
2. Криміналістика / за ред. В. Ю. Шепітько. Київ: Ін Юре, 2016. 640 с.
3. Методика розслідування окремих видів злочинів / за заг. ред. Є. В. Пряхіна. Львів: ЛьвДУВС, 2019. 312 с.
4. Про судову практику у справах про злочини та інші правопорушення проти довілля: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 10.12.2004 р., № 17. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0017700-04#Text>(дата звернення: 25.11.2022).

Анастасія Гордієнко,
здобувачка вищої освіти
ННІ та інноваційної освіти
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

МІЖКУЛЬТУРНА КОМУНІКАЦІЯ ПІД ЧАС АКАДЕМІЧНОЇ МОБІЛЬНОСТІ

В сучасному глобалізованому світі розвиток академічної мобільності для української спільноти є неймовірно важливим. Українська система вищої освіти приєдналася до Болонського процесу в 2005 році, що передбачало повноцінне входження до світового і, перш за все, європейського освітнього простору. На даний момент Україна має низку багатосторонніх договорів в галузі освіти, а також бере участь в DAAD, Erasmus+, IREX, Muskie, UGRAD. Процеси мобільності студентів, викладачів та науковців наповнюють реальним змістом та досвідом європейську інтеграцію України.

В XXI столітті за допомогою інтернаціоналізації освіти формується полікультурне освітнє середовище, тож процеси академічної мобільності серед викликів сучасного світу є актуальними. Під впливом глобалізації, з'являється питання досягнення високого ступеня міжкультурної комунікації та